

Sygn. akt I C 2211/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Rafał Wagner

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Monika Górczak

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2023 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **A. M.**

przeciwko **(...) sp. z o.o. z siedzibą w T.**

o **ochronę dóbr osobistych**

I. oddala powództwo;

II. przyznaje adwokatowi A. B. wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji kuratora dla pozwanej ustanowionego na podstawie art. 69 § 1 k.p.c. w kwocie 2 520 (dwa tysiące pięćset dwadzieścia) zł podwyższonej o należny podatek od towarów i usług oraz kwotę 6,50 (sześć i 50/100) zł tytułem wydatków, które to kwoty wypłacić ze środków Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie;

III. zasądza od A. M. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 3 106,10 (trzy tysiące sto sześć i 10/100) zł tytułem wydatków poniesionych ze środków Skarbu Państwa na wynagrodzenie i wydatki kuratora.

Sygn. akt **I C 2211/21**

UZASADNIENIE

pkt 2 wyroku z 4 stycznia 2024 r.

Postanowieniem z 14 kwietnia 2022 r. Sąd na podstawie art. 69 § 1 k.p.c. ustanowił kuratora w osobie adw. A. B., do reprezentowania pozwanej – (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T..

(postanowienie – k. 181)

W toku postępowania kurator procesowy reprezentujący pozwaną spółkę wniósł odpowiedź na pozew, zgłaszając szereg wniosków dowodowych, a ponadto dwukrotnie uczestniczył w rozprawie - raz osobiście – w dniu 13 grudnia 2023 r. oraz zdalnie w dniu 20 lipca 2023 r. i w dniu publikacji orzeczenia 4 stycznia 2024 r.

W złożonej odpowiedzi na pozew kurator wniósł o przyznanie mu wynagrodzenia w wysokości stawki minimalnej określonej w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie, tj. w kwocie 2250 zł, powiększonego o obowiązującą stawkę VAT oraz zwrot wydatków poniesionych przez kuratora w toku postępowania, w szczególności opłaty pocztowej.

(odpowiedź na pozew – k. 192-194, protokoły rozpraw – k. 308, 331, protokół publikacji – k. 332)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Stosownie do treści § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej wysokość wynagrodzenia kuratora ustanowionego dla strony w sprawie cywilnej, ustala się w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności adwokackie określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2368 i 2400), a w przypadku gdy kuratorem jest radca prawny - w kwocie nieprzekraczającej 40% stawek minimalnych za czynności radców prawnych określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 138), w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł.

Zgodnie natomiast z ust. 3 wysokość wynagrodzenia w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w kwocie wyższej niż określona w ust. 1, a nieprzekraczającej wskazanych stawek minimalnych, jeżeli uzasadnia to:

1. nakład pracy kuratora, w szczególności czas poświęcony na przygotowanie się do działania w postępowaniu, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie;
2. wartość przedmiotu sporu;
3. stopień zawilości sprawy.

Wniosek kuratora o podwyższenie wynagrodzenia do wysokości stawek minimalnych określonych w rozporządzeniu w sprawie opłat za czynności adwokackie był w pełni uzasadniony.

Kurator jest przedstawicielem ustawowym dla osoby zastępowanej. Jest uprawniony i zobowiązany do podejmowania wszelkich czynności procesowych związanych z daną sprawą, zmierzających do obrony praw tej osoby (por. wyrok SN z 12.12.2017 r., I UK 262/17). Powinien zajmować stanowisko co do żądań przeciwnika, składać wnioski i oświadczenia, uczestniczyć w rozprawach, podczas których przeprowadzane są dowody i roztrząsane ich wyniki, wnosić w razie potrzeby środki odwoławcze (por. postanowienie SN z 14.04.2016 r., IV CSK 412/15).

Choć kodeks postępowania cywilnego nie określa wymagań, jakie powinna spełniać osoba, aby mogła być ustanowiona kuratorem, to powinna to być w szczególności osoba, która posiada wykształcenie prawnicze, tj. adwokat, radca prawny, asystent sędziego. W praktyce często kuratorami ustanawiani są pracownicy sądu.

Ustanowienie kuratorem adwokata/radcy prawnego wynika z konieczności zapewnienia osobie nieznaną z miejsca pobytu, lub tak jak w niniejszej sprawie – podmiotowi, który z uwagi na brak osób zdolnych do reprezentacji, nie może podjąć obrony swoich praw – profesjonalne zastępstwo procesowe.

Z jednej więc strony, wyznaczenie kuratorem adwokata/radcy prawnego wiąże się z oczekiwaniem jak najpełniejszego i profesjonalnego reprezentowania strony, w oparciu o posiadaną wiedzę prawniczą i doświadczenie zawodowe, zaś z drugiej, na mocy rozporządzenia obniża się należne wynagrodzenie w porównaniu do sytuacji, gdyby takiego profesjonalistę ustanowiła sama strona.

W ocenie Sądu automatyczne różnicowanie wynagrodzeń kuratora (będącego adwokatem lub radcą prawnym) od wynagrodzenia ustanowionego przez stronę pełnomocnika (również adwokata lub radcy prawnego) nie znajduje uzasadnienia. Kurator będący adwokatem/radcą prawnym, reprezentując stronę dla której został przez sąd wyznaczony, wykonuje bowiem wszystkie te czynności, które wykonywałby będąc ustanowionym pełnomocnikiem. Zdarza się, że działanie kuratora jest znacznie ograniczone z uwagi na niemożność nawiązania kontaktu ze stroną, którą reprezentuje i brak dostępu do istotnych informacji dot. stanu faktycznego. W takich sytuacjach uzasadnione jest rozważenie zastosowania stawki obniżonej. Umniejszanie jednak co do zasady wartości działań kuratora, wykonującego analogiczną do profesjonalnego pełnomocnika pracę (będącego przecież również uprawnionym adwokatem/radcą prawnym) poprzez znaczące (bo o 60%) obniżenie należnego wynagrodzenia, w ocenie Sądu, nie znajduje usprawiedliwienia.

Zdaniem Sądu § 1 ust. 3 przywołanego wyżej rozporządzenia należy stosować przyjmując wykładnię rozszerzającą, tzn. przy ocenie nakładu pracy brać pod uwagę również profesjonalny charakter wykonywanej funkcji i podejmowanych czynności przez kuratora, będącego adwokatem lub radcą prawnym, zwłaszcza, że z tytułu przynależności zawodowej podlega dodatkowym regulacjom pozakodeksowym, w tym obowiązkom podwyższonego miernika staranności czy zasadom etyki zawodowej i odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Sąd wyznaczając kuratorem nie pracownika Sądu a profesjonalistę, tj. adwokata/radcę prawnego dokonuje tego, biorąc pod uwagę konieczność posiadania wiedzy prawniczej na poziomie umożliwiającym reprezentowanie interesów strony w danym postępowaniu. Nie sposób więc uznać za prawidłową praktykę, w ramach której pełnomocnik jednej strony (ustanowiony w sprawie) bez względu na zakres i nakład pracy otrzyma wynagrodzenie określone stawkami minimalnymi, a kurator, posiadający takie same uprawnienia zawodowe otrzymałby o 60% mniejsze wynagrodzenie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że zasadnym jest przyznanie kuratorowi – adw. A. B. wynagrodzenia w pełnej wysokości przewidzianej w § 2 ust. 4 (1.800 zł) i § 8 ust. 2 (720 zł) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, tj. łącznie 2.250 zł powiększonej odpowiednio o stawkę VAT na podstawie art. § 1 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej. W zakresie natomiast poniesionych wydatków, stosownie do treści § 2 ww. rozporządzenia Sąd przyznał kuratorowi kwotę 6,50 zł tytułem poniesionych wydatków.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w pkt II wyroku.